

«Viņi glabā nezūdošās vērtības» Par ārstiem Viesturu Skrodeli un Antonu Zvīdri uzņemta filma

Nu tas ir noticis — dokumentālā filma ciklā «Jēkabpīlieši» par ārstiem Viesturu Skrodeli un Antonu Zvīdri piedzīvoja savu pirmizrādi Jēkabpils Tautas namā, tikai šoreiz — lielajā zālē.

Ja šī filma, tāpat kā iepriekšējā, būtu jāskatās kamerzālē, telpa būtu stāvgrūdām pilna. Par to, ka cilvēki vēlas redzēt un tikties ar Jēkabpīli un ārpus tās iemīļotiem, populāriem cilvēkiem, liecināja kaut vai filmas par sportistu un pedagogu Franci Sjomkānu, kā arī citu lielais apmeklējums.

Šī bija jau devītā filma par jēkabpīliešiem, un to ir uzņēmusi Vidusdaugavas televīzijas radošā grupa, bet tās producente un režisore ir televīzijas raidījuma «100 gramu kultūras» vadītāja Kristīne Želve.

— Mēs ar šiem cilvēkiem vēlamies tikties, viņiem esam pateicīgi, mēs pret viņiem jūtam godbijību, un — kāpēc tā? — uzrunājot klātesošos, retoriski jautāja Jēkabpils Kultūras pārvaldes projektu koordinatore Valda Priekule. — Varbūt tāpēc, ka šie cilvēki sevī glabā nezūdošās vērtības, varbūt tāpēc, ka mēs viņu klātbūtnē jūtamies droši un pasargāti, jo tad, kad apmeklējam mediķus, mēs taču vispirms ievācam informāciju, kas viņi ir, ko par viņiem saka citi. Šie divi ārsti ir profesionāļi un augstas kultūras cilvēki.

Vidusdaugavas televīzijas vadītājs Jāzeps Brencis klātesošos iepazīstināja ar darba grupu, bet, pirms to darīja, viņš uzdeva jautājumus, lai vairotu skatītāju un klausītāju interesi un uzturētu intrigu: «Vai jūsu vidū ir kāds, kas zina par meiteni, kas nogrieza man matus?» Kopējā atbilde bija: «Nē». Arī uz jautājumu, kas tas tāds «Fedja», neviens nevarēja atbildēt. Taču uz trešo jautājumu: «Vai jūs zināt, kas ir 100 gramu kultūras?», skanēja apstiprinošs un pārliecinošs «Jā!»

Tad nu visi saņēma atbildes arī uz iepriekš uzdotajiem jautājumiem, jo filmas režisore Kristīne Želve, kuras kontā ir vesels saraksts ar filmām, ko viņa ir veidojusi, ir rakstījusi arī prozu. Viņas spalvai pieder stāstu krājums «Meitene, kas nogrieza man matus». Bet «Fedja» ir iepriekšējā K. Želves filma par latgaliešu izcelsmes somu režisoru Teivo Tulio.

J. Brencis uzsvēra, ka bija liels prieks strādāt kopā ar šo kinorežisori, kā arī iepazīstināja ar radošo grupu, un tas ir operators Vladimirs Boltans, kurš ilgi un labticīgi strādā televīzijā, un arī šoreiz strādājis pie uzņemšanas. Filmu montēja Dainis Veigurs, kurš strādā pie ziņu raidījumiem. Krāsu korekciju veica Jānis Juhņevičs. J. Brencis pateicās projektu koordinatorei, filmas konsultantei Valdai Priekulei, Jēkabpils pilsētas bibliotēkas vadītājai Renātei Lenšai, kura palīdzēja ar informāciju, Jēkabpils Tautas nama vadītājam Aigaram Godiņam, kurš veica skaņas pēcapstrādi, kā arī domes sabiedrisko attiecību nodaļas vadītājai Laurai Afanasjevai.

Savukārt režisore un producente Kristīne Želve teica paldies par iespēju strādāt pie šīs filmas, jo tā bija iespēja pabūt ārpus Rīgas un kopā ar cilvēkiem, kas nav no kultūras sfēras, iepazīt kaut ko pavisam citu.

— Abi ārsti — brīnišķīgi cilvēki, ārkārtīgi labestīgi, dvēselē pozitīvi noskaņoti. No viņiem nedzirdēju ne žēlošanos, ne kritiku. Es pēc filmēšanas mājās braucu iedvesmota, pozitīvi uzlādēta, esmu pateicīga par šo laiku, pavadītu ar viņiem kopā, — tā Kristīne Želve. — Dakteri bija ļoti latviski, tāpēc filmā skan Jāzepa Mediņa un Jāņa Mediņa mūzika. Darbs pie filmas tika pabeigts salīdzinoši īsā laikā.

Skatītājs no filmas guva 2011. gada Jēkabpils Goda pilsoņa, otolaringologa, kādreizējā slimnīcas galvenā ārsta un nodaļas vadītāja Viestura Skrodeļa atziņu, ka ārstam jābūt ne tikai cilvēcīgam, ārsts drīkst slimniekam līdzī just, bet nedrīkst līdzī ciest. Pacientam var palīdzēt tikai tad, ja ārstam pašam ir spēcīgs garīgais potenciāls. Viņa kolēģi dakteri raksturoja kā augstas ētikas cilvēku, kā profesionāli, kam var uzticēties. Pacienti un viņa kolēģi sajuta mieru, kas staroja no viņa, un uzticējās viņam. Uz filmas veidotājas jautājumu, vai ārsts ir Dieva vietnieks zemes virsū, V. Skrodelis atbildēja, ka nē, un viņš tā arī nekad nav juties. Ja kādreiz nekādi nesanāk

pacientam palīdzēt ar visām jaunajām ārstēšanas metodēm, tad vismaz paliek apziņa, ka izdarīts ir viss. Ir svarīgi būt savai zemei un savai tautai noderīgam.

Ārsts Antons Zvīdris — tuberkulozes dispansera galvenais ārsts kopš 1961. gada, ftiziātrs ar ilgu gadu praksi, Jēkabpils Goda pilsonis un Triju Zvaigžņu ordeņa kavalieris ir profesionālis, kura diagnozes bija precīzas. Brīžos, kad galīgi neko nevarēja līdzēt, pacientu sūtīja pie daktera Zvīdra, un nebija tādas reizes, kad viņš būtu kļūdījies. Labam dakterim ir jābūt labam cilvēkam, tāda ir A. Zvīdra atziņa. Tāpat kā V. Skrodelim, tā A. Zvīdrim ģimene un tās tradīcijas ir svētas. Mīlestība — tas ir kas vairāk un augstāk, nekā šodien pieņemts uzskatīt, tā ir saistīta ar dvēseli, ar garīgām saiknēm, — tā ir A. Zvīdra atziņa.

Jāpiebilst, ka abus ārstus saista ūdeņi. V. Skrodelis dzīvo Daugavas krastā un katru rītu redz saules starus tās ūdeņos, bet A. Zvīdrim Laukezera krastā ir vasarnīca, kurā pavada vasaru, kad pārdomu brīžos var vērst savu skatienu meža atspulgā ezera otrajā pusē.

Pēc filmas noskatīšanās skatītājus vēlreiz uzrunāja V. Priekule, norādot, ka tajā tik dziļi ir parādīta šo cilvēku būtība, ka «ikviens varēs vērpt domas biežā un dziļā slānī vēl ilgu laiku». Taču viņa vēlējās pateikt arī to, ka ir piedzīvoti gadījumi, kad godājami, nozīmīgi cilvēki aiziet mūžībā un par viņiem vēl nav paspēts savākt materiālus. Taču cilvēkam cieņa un atzinība ir jāsajūt šodien. Domes priekšsēdētāja vietnieks Jānis Raščevskis bija saviļņots un atzina, ka viņam trūkst vārdu, lai izteiktu atzinību gan filmas veidotājiem, gan varoņiem, un šis filmu cikls par jēkabpiliešiem ir jāturpina, tā izrādot viņiem godu un saglabājot vēsturiskā piemiņu.

— Mums ir izdevies tāpēc, ka filmas režisore bija Kristīne Želve, un viņai simts gramu kultūras jau bija pudiem sakrāts, — tā visiem sacīja Antons Zvīdris.

Arī V. Skrodelis atzina, ka bijis liels prieks strādāt kopā ar K. Želvi — viņa bijusi mierīga un izturēta. Pārējiem viņš novēlēja sargāt savu veselību, jo tā ir tikai viena, un arī šajā pasaulē mēs dzīvojam tikai vienu reizi.

Ārsts J. Danevičs akcentēja, ka filma ir pierādījums tam, ka medicīnu nedrīkst krāsot tikai melnās krāsās, ka ir izcili, labi mediķi, ar ko lepojamies. Sabiedriskā aktīviste Aina Laiviniece atgādināja, ka Antons Zvīdris savulaik dziedāja solo, kas liecina, ka cilvēks ir talantīgs ne tikai izvēlētajā profesijā, bet arī savā brīvajā laikā.

Abus ārstus ar ziediem sveica milzīgs pateicīgo pacientu un citu cienītāju pulks.